

MA'NAVIY BARKAMOLLIKKA ELTUVCHI YO'L – ILM VA TARBIYA

Farg'ona shahar 1-sonli politexnikum

maxsus fan o'ituvchisi

Tuxliyeva Gulchexra Shavkatovna

Annotatsiya: Ushbu maqola "Ma'naviy barkamollikka eltuvchi yo'l – ilm va tarbiya" mavzusida yozilgan bo'lib, ilm va tarbiyaning insonning ma'naviy o'sishi va barkamolligi uchun qanday ahamiyatga ega ekanligini tahlil qiladi. Maqolada ilmning inson dunyoqarashini kengaytirish, fikrlash qobiliyatini rivojlantirish va axloqiy qadriyatlarni shakllantirishdagi o'rni yoritilgan. Tarbiya esa, axloqiy fazilatlar, estetik qarashlar va jamiyatga foydali xatti-harakatlar orqali ma'naviy rivojlanishni ta'minlashga xizmat qiladi. Shuningdek, ilm va tarbiyaning bir-birini to'ldirishi va o'zaro integratsiyasi, ma'naviy barkamollikka erishishda qanday muhim omil bo'lishi keltirilgan. Maqola ilmiy nuqtai nazardan ilm va tarbiyaning o'zaro uyg'unligini va ma'naviy barkamollikka erishishda roli haqida chuqur tahlil beradi. Bu ish, ilm va tarbiya asosida rivojlanish istaganlar uchun foydali yo'l-yo'riq bo'lishi mumkin.

Kalit so'zlar: Ma'naviy, Tarbiya, Inson, Ilm, Fazilat , Jamiyat, Dunyoqarash, Estetik fazilat.

Annotation: This article, titled "The Path to Spiritual Perfection: Knowledge and Education," analyzes the significance of knowledge and education in the spiritual growth and perfection of individuals. The article highlights how knowledge broadens one's worldview, enhances thinking abilities, and shapes moral values. Education, on the other hand, contributes to the development of ethical virtues, aesthetic views, and behaviors beneficial to society. It also emphasizes the mutual complementarity and integration of knowledge and education, showing their crucial role in achieving spiritual perfection. From a scholarly perspective, the article provides a deep analysis of how the harmony

between knowledge and education can contribute to the path of spiritual development. This work may serve as a valuable guide for those seeking to develop through knowledge and education.

Key words : Spirituality, Education, Human, Science, Virtue, Society, World view, Aesthetic viture

Kirish: Ma'naviy barkamollikka erishish insoniyatning oliy maqsadlaridan biridir. Bu jarayon faqat jismoniy rivojlanishni emas, balki ruhiy va axloqiy o'sishni ham anglatadi. Ma'naviyat – bu insonning ichki dunyosining birlashgan ko'rinishidir, uning dunyoqarashi, qadriyatlari, axloqi va tuyg'ulari. Shu bilan birga, ilm va tarbiya bu jarayonni shakllantirishda asosiy vositalardan hisoblanadi.

Ilm, kishining ma'lum bilimlarni o'zlashtirish orqali ma'naviy o'sishini ta'minlasa, tarbiya esa, uning axloqiy va estetik fazilatlarini shakllantirishga yordam beradi.

Asosiy qism :

Ilmning Ma'naviy Barkamollikdagi O'rni

Ilm insonni nafaqat dunyoqarashini kengaytiradi, balki uning ma'naviy o'sishiga ham katta ta'sir ko'rsatadi.

Ilmli inson hayotda yuzaga keladigan masalalarga to'g'ri qarashni, adolatni va insoniylikni anglashni o'rganadi.

Ilm orqali insonning fikrlash qobiliyati rivojlanadi, natijada u o'zining ichki dunyosini yanada boyitadi.

O'z vaqtida buyuk mutafakkirlar, masalan, Abu Nasr Farobiy, Alisher Navoiy va boshqa allomalarning fikricha, ilm va ma'naviyat o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik o'ta muhimdir. Farobiyning "Shahar ahlini baxt-saodatga erishtirishning asosiy vositasi ilm" degan so'zlari, ilmning inson ma'naviy taraqqiyotidagi

ahamiyatini ko'rsatadi. Ilm orqali odam o'ziga va jamiyatga foydali ishlar qilishni o'rganadi.

Tarbiya va Ma'naviy Barkamollik Tarbiya – bu insonning axloqiy va estetik fazilatlarini shakllantirish jarayonidir.

Tarbiya orqali inson faqat bilimlarni o'rganish bilan cheklanmaydi, balki u o'zini, jamiyatni va atrof-muhitni qanday hurmat qilishni, boshqalar bilan qanday munosabatda bo'lishni ham o'rganadi. Tarbiya, nafaqat oilada, balki maktabda, jamiyatda ham beriladi. Hozirgi kunda ma'naviy tarbiya, har bir yosh avlodni nafaqat axloqiy jihatdan, balki ichki dunyoqarashini ham shakllantirishga yo'naltirilgan. Tarbiya ilm bilan birgalikda amalga oshirilganda, uning ta'siri yanada kuchayadi. Shuning uchun, har bir insonning ma'naviy barkamollik yo'lida o'z ustida ishlash uchun ilm va tarbiya orasidagi uyg'unlikni ta'minlash zarur. Yangi O'zbekistonda ta'lim-tarbiya va ma'naviy yuksalish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida belgilangan.

Ilm va Tarbiyaning Integratsiyasi

Ilm va tarbiya orasidagi integratsiya – bu insonning ma'naviy barkamolligiga olib boruvchi muhim omildir. Agar ilm faqat bilimlarni egallashni nazarda tutsa, tarbiya insonni axloqiy va ma'naviy jihatdan shakllantiradi. Ular bir-birini to'ldirib, insonning ichki dunyosini va tashqi xatti-harakatlarini muvofiqlashtiradi. Huquqiy tarbiya orqali shaxsning dunyoqarashi, ijtimoiy munosabatlarga yondashuvi va ma'naviy qiyofasi shakllanadi.

Masalan, biror inson o'qib-izlanish orqali ilmga ega bo'lsa, lekin axloqiy fazilatlarini e'tiborga olmasa, uning bilimlaridan jamiyatga zarar yetishi mumkin. Aksincha, faqat tarbiya orqali yetishgan inson ilmda yuqori natijalarga erisha olmaydi. Shuning uchun, ilm va tarbiya bir-birini to'ldirgan holda, ma'naviy barkamollikka erishishning yagona yo'li bo'lib qoladi. Yosh avlodda Vatanga

sadoqat, milliy qadriyatlarga hurmat, diniy bag‘rikenglik singari tuyg‘ularni shakllantirish – barkamollikka yo‘l ochadi.

Xulosa : Ma'naviy barkamollikka erishish jarayoni, ilm va tarbiyaning o‘zaro uyg‘unligida amalga oshadi. Ilm nafaqat bilish, balki insonning axloqiy va estetik taraqqiyotini ham ta'minlashi kerak. Tarbiya esa, har bir insonning axloqiy, estetik va ijtimoiy fazilatlarini shakllantirishga xizmat qiladi. Shu bois, ma'naviy barkamollikka erishish uchun ilm va tarbiyaning uyg‘un hamkorligi alohida ahamiyatga ega. Maqolada ko‘rsatib o‘tilganidek, milliy ma’naviyatni saqlash va rivojlantirishda ta’lim tizimining roli beqiyosdir. Yoshlarni ma’naviy qadriyatlar asosida tarbiyalash, ularda vatanparvarlik, bag‘rikenglik, mehnatsevarlik kabi fazilatlarni singdirish millatning mustahkam poydevorini yaratadi. Shuningdek, ma’naviy tarbiya jarayonida zamonaviy pedagogik yondashuvlar va axborot texnologiyalaridan samarali foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. Natijada, ilm bilan boyitilgan va tarbiya orqali shakllantirilgan ma’naviy barkamol shaxs nafaqat jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga hissa qo‘shadi, balki milliy g‘urur va qadriyatlarni saqlab qolishga xizmat qiladi. Shu sababli, mamlakatning ma’naviy barkamollikka erishishi ta’lim va tarbiya sohalarining uzviy integratsiyasi bilan bevosita bog‘liqdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR :

1. Mualliflar: Shoira Kubayeva, Shahlo Xoliqulova “Yoshlarda huquqiy madaniyatni shakllantirishning ijtimoiy va ma'naviy omillari” asaridan 39–41-betlar
2. Muallif: Muslixiddinova Raxshona "Ma'naviy barkamol yoshlar – kelajagimiz poydevori" asaridan 2-bet
3. <https://www.ares.uz/>
4. <https://www.academy.uz/>